

Raport o stanie Gminy Borów

za 2018 rok

Borów, 28 maja 2019 r.

Zgodnie z art. 28 aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506) Wójt Gminy Borów przedstawia *Raport o stanie Gminy Borów za rok 2018*. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy. Raport ma charakter publiczny i zostanie zaprezentowany na sesji absolutoryjnej Rady Gminy Borów a w debacie nad nim mają prawo wziąć udział również mieszkańcy. Celem przygotowania raportu jest pokazanie sytuacji gospodarczej i społecznej gminy Borów.

W zakresie spraw finansowych, szczegółowe dane przedstawiono w sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Borów za rok 2018, natomiast w Raporcie przedstawiono jedynie najważniejsze informacje i wskaźniki finansowe.

Raport może stanowić źródło wiedzy o działalności gminy w ubiegłym roku i być podstawą oceny stanu gminy, opartej na faktach, obiektywnych wskaźnikach i danych statystycznych. Dla opracowania Raportu szczególnie istotna była wiedza pracowników Urzędu Gminy Borów, jednostek organizacyjnych gminy, dokumenty opracowane w urzędzie i jednostkach oraz dane statystyczne odpowiednich instytucji.

Informacje zawarte w Raporcie posłużą mieszkańcom gminy do poszerzenia wiedzy na temat specyfiki samorządu gminnego oraz mogą stanowić podstawę do zwiększenia aktywności społeczności lokalnej oraz do dialogu z mieszkańcami na temat kierunków rozwoju Gminy Borów.

Raport został podzielony na części tematyczne tj.:

- I. Informacje ogólne
- II. Finanse gminy
- III. Realizacja polityk, programów i strategii
- IV. Pozyskane środki zewnętrzne
- V. Mieszkańcy gminy
- VI. Ochrona zdrowia
- VII. Pomoc społeczna
- VIII. Infrastruktura
- IX. Działalność inwestycyjna
- X. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna
- XI. Transport
- XII. Konsultacje społeczne i organizacje pozarządowe
- XIII. Edukacja i opieka nad dziećmi do lat 3
- XIV. Działalność kulturalna
- XV. Przedsiębiorcy
- XVI. Ochrona środowiska
- XVII. Planowanie przestrzenne
- XVIII. Sprawy administracyjne i działalność uchwałodawcza

I. Informacje ogólne

Gmina Borów leży w południowej części województwa dolnośląskiego, w odległości ok. 30 km od Wrocławia, zajmuje powierzchnię 9 866 ha, graniczy: od zachodu z gminami Jordanów Śląski i Kobierzyce, od północy z gminą Żórawina, od wschodu i południa odpowiednio z gminami: Domaniów, Strzelin, Kondratowice. Przez gminę przebiega linia kolejowa łącząca Wrocław z granicą państwa z Czechami, stacja kolejowa zlokalizowana jest w Boreczku.

Gmina wchodzi w skład Powiatu Strzelińskiego, który pod względem geograficznym znajduje się w przedśudeckim obszarze Dolnego Śląska. Główna część terenu położona jest na Przedgórzu Sudeckim w obrębie Wzgórz Strzelińskich i jest bardzo urozmaicona z uwagi na występowanie tu szeregu wzniesień porozcinanych dolinami rzek. Pozostała część, od strony północnej, gdzie leży Gmina Borów, znajduje się w pasie Równiny Wrocławskiej.

Gmina Borów ma typowo rolniczy charakter, gdzie 86,7% powierzchni to użytki rolne, lasy zaledwie 5%, pozostałe grunty 8,3%. Urodzajne gleby i sprzyjające warunki klimatyczne wpływają korzystnie na rozwój rolnictwa. Jakość gleb jest wysoka, wskaźnik bonitacji wynosi 2,19. Grunty orne w klasie II stanowią 36,2%, a klasy III - 40,2% ogólnej powierzchni gminy.

Siedzibą gminy jest wieś Borów, leżąca w centralnym obszarze gminy, spełniająca funkcję administracyjno - handlową i usługową w stosunku do pozostałych miejscowości. Ośrodkami wspomagającymi są wsie Zielenice i Borek Strzeliński. W układzie osadniczym wyróżniają się także miejscowości Boreczek i Ludów Śląski. Łącznie Gmina Borów obejmuje 25 sołectw (27 miejscowości), zgodnie z poniższym wykazem.

1. Bartoszowa	7. Głownin	13. Kręczków	19. Piotrków Borowski
2. Boreczek	8. Jaksin	14. Kurczów	20. Rochowice
3. Borek Strzeliński	9. Jelenin	15. Ludów Śląski	21. Siemianów
4. Borów	10. Kazimierzów	16. Mańczyce	22. Stogi
5. Brzezica	11. Kępino	17. Michałowice	23. Suchowice
6. Brzoza (+Boguszyce)	12. Kojęcín	18. Opatowice	24. Świnobród
			25. Zielenice (+ Uniszów)

Gmina Borów należy do następujących stowarzyszeń i związków:

1. Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis
2. Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno – Gospodarczych w Strzelinie
3. Lokalna Grupa Działania Gromnik
4. Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej
5. Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Dolnego Śląska
6. Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

Wójt Gminy Borów realizował w 2018 r. zadania ustawowe oraz delegacje wynikające z uchwał Rady Gminy Borów za pomocą Urzędu Gminy Borów oraz pozostałych jednostek organizacyjnych, tj.:

1. Gminnego Zakładu Gospodarki Komunalnej w Borowie,
2. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borowie,
3. Gminnej Biblioteki Publicznej w Borowie,
4. Zespołu Szkół Publicznych w Borowie, składającego się z Publicznej Szkoły Podstawowej im. Macieja Rataja, Gimnazjum Publicznego i Przedszkola Publicznego.
5. Publicznej Szkoły Podstawowej im. Wincentego Witosa w Borku Strzelińskim,
6. Publicznej Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Zielenicach.

II. Finanse gminy

Wskaźniki finansowe za 2018 rok potwierdziły dobrą kondycję finansową Gminy Borów.

Dochody

W 2018 roku Gmina zrealizowała **dochody w wysokości 25 474 549,48 zł**, z czego 19 371 070,01 zł stanowiło dochody bieżące, zaś 6 103 479,497 zł dochody majątkowe. Plan dochodów został zrealizowany w 99,96 %. Wykonane dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 4 856,00 zł.

W grupie **dochodów bieżących** zrealizowano wpływy z następujących tytułów:

1) Dochody własne:

7 840 983,50 zł,

z tego:

- dochody z podatków i opłat:	3 362 390,99 zł
- udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa:	3 689 237,60 zł
- dochody z majątku gminy:	122 963,66 zł
- pozostałe dochody:	666 391,25 zł

W dochodach z tytułu podatków i opłat największy udział miały wpływy:

- z tytułu podatku rolnego:	1 547 521,55 zł
- z tytułu podatku od nieruchomości:	1 393 211,35 zł

2) Subwencje ogólne z budżetu państwa: 5 315 619,00 zł

z tego:

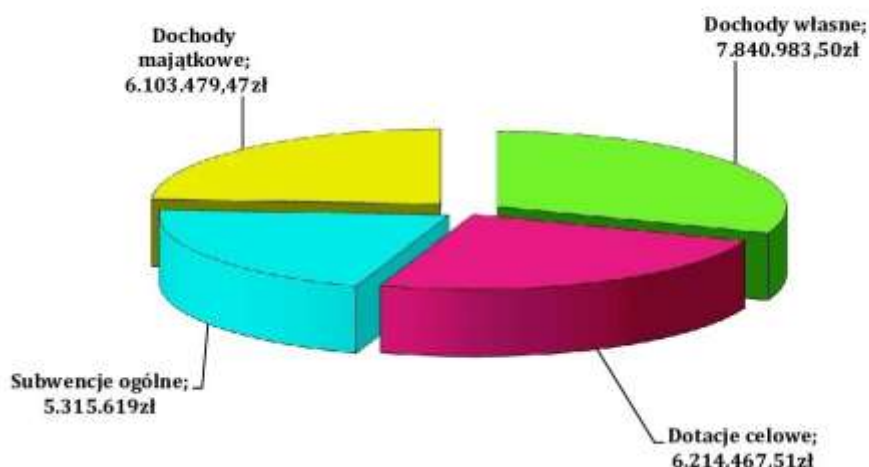
- część oświatowa:	3 911 021,00 zł
- część wyrównawcza:	1 404 598,00 zł

3) Dotacje celowe: 6 214 467,51 zł

W grupie dochodów majątkowych największy udział miały dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, które wyniosły: 5 930 273,99 zł

Podział dochodów budżetu Gminy za 2018 roku według źródeł przedstawiają poniższe wykresy.

Wykonanie dochodów Gminy Borów w 2018 roku według źródeł

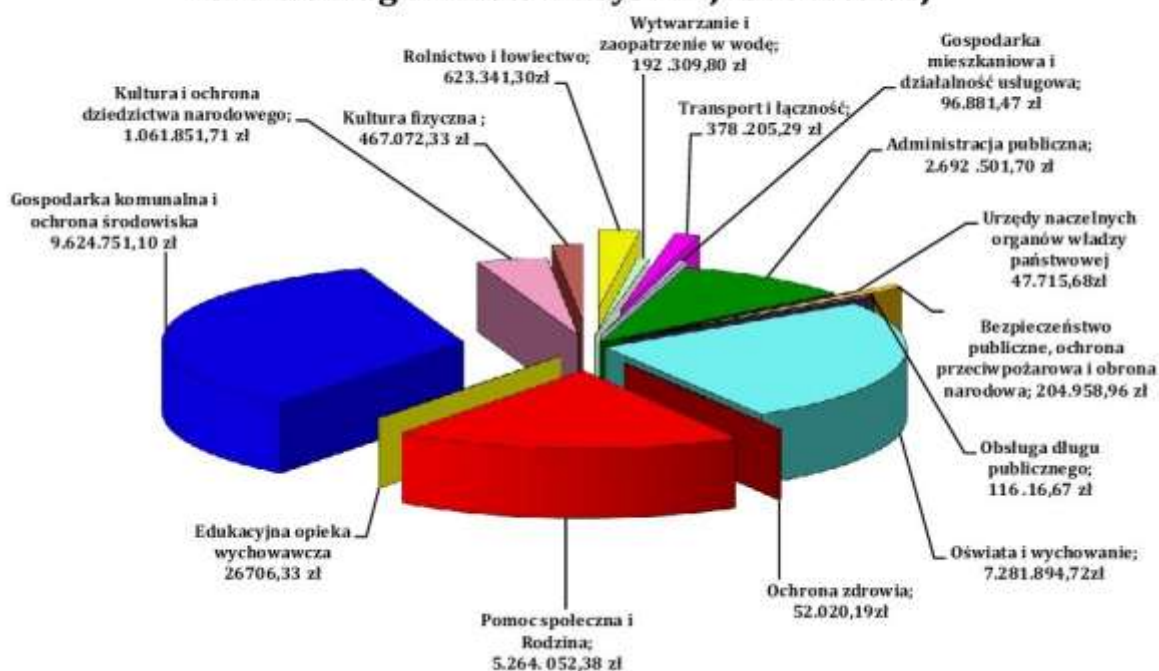

Wydatki

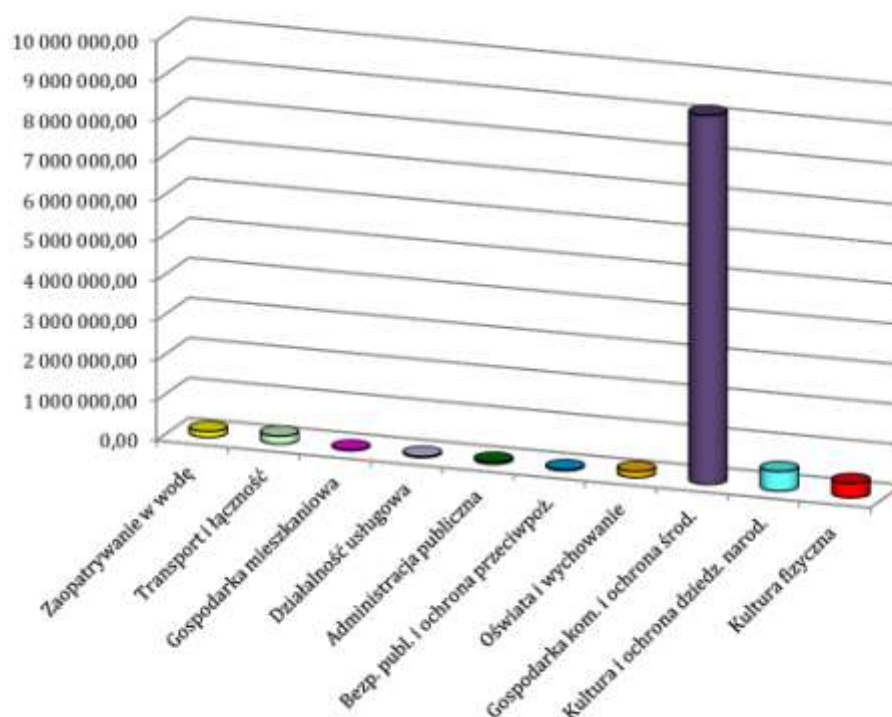
Zrealizowane przez Gminę w 2018 roku **wydatki wyniosły 28 131 179,63 zł**, z czego 17 461 077,12 zł stanowiły wydatki bieżące, zaś 10 670 102,51 zł wydatki majątkowe. Plan wydatków zrealizowano w 97,44 %. Wykonane wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 5 362,41 zł.

Gmina w 2018 roku największy strumień środków finansowych przeznaczyła **na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska** (9 624 751,10 zł), **oświatę i wychowanie** (7 281 894,72 zł) oraz **pomoc społeczną i rodzinę** (5 264 052,38 zł). Szczegółowy podział wydatków budżetu Gminy w 2018 roku według działów klasyfikacji budżetowej oraz ich struktury przedstawiają poniższe wykresy.

Wykonanie wydatków budżetu Gminy Borów w 2018 roku według działów klasyfikacji budżetowej

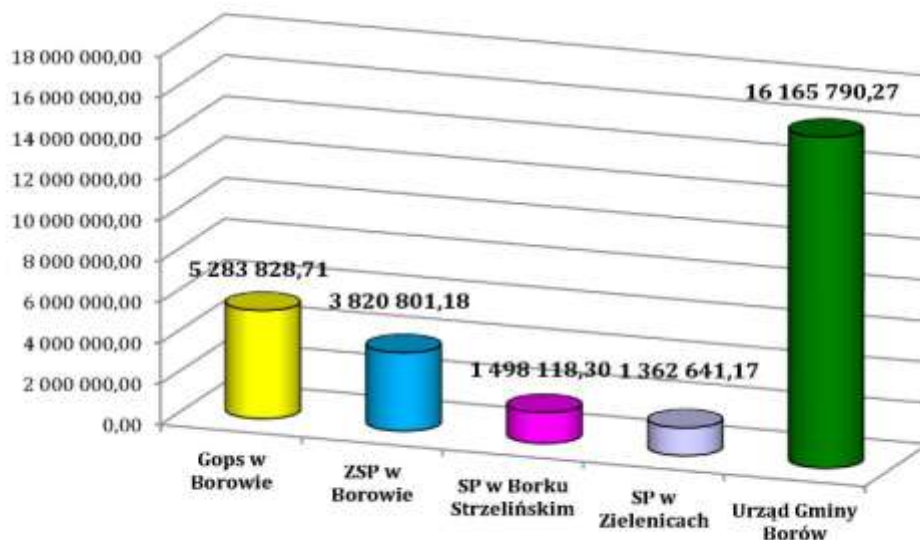

Wykonanie wydatków majątkowych według działów klasyfikacji budżetowej

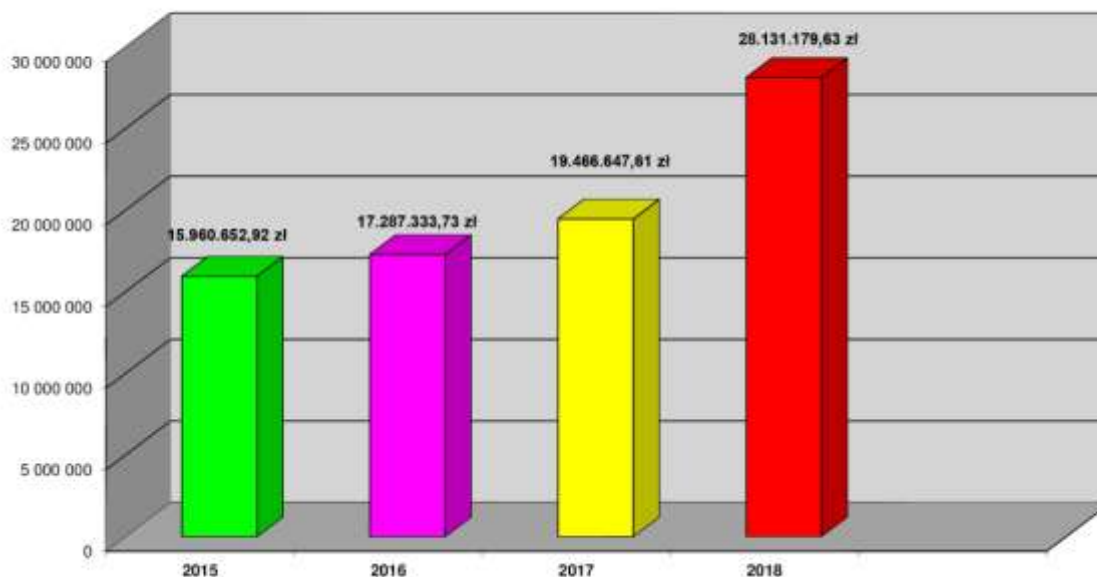
Spośród wszystkich jednostek organizacyjnych Gminy realizujących budżet Gminy największe wydatki zostały wykonane przez Urząd Gminy Borów (16 165 790,27 zł) i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie (5 283 828,71 zł). Wysokość wydatków poniesionych przez jednostki budżetowe Gminy Borów przedstawia poniższy wykres.

Wykonanie wydatków przez jednostki organizacyjne Gminy Borów

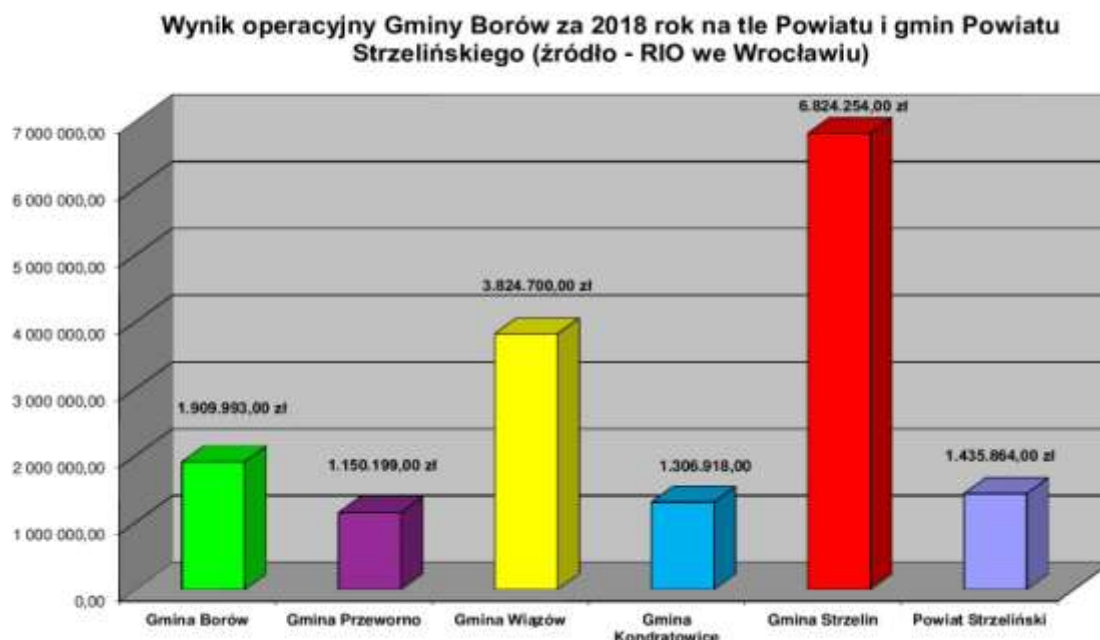

Analiza wykonania budżetu Gminy Borów w latach 2015-2018 wykazuje stały wzrost wydatków wykonanych, a zatem stały wzrost środków, które są przeznaczane na realizację zadań Gminy. Od roku 2015 wydatki Gminy wzrosły o 12 170 526,71 zł (76,26 %), co obrazuje poniższy wykres.

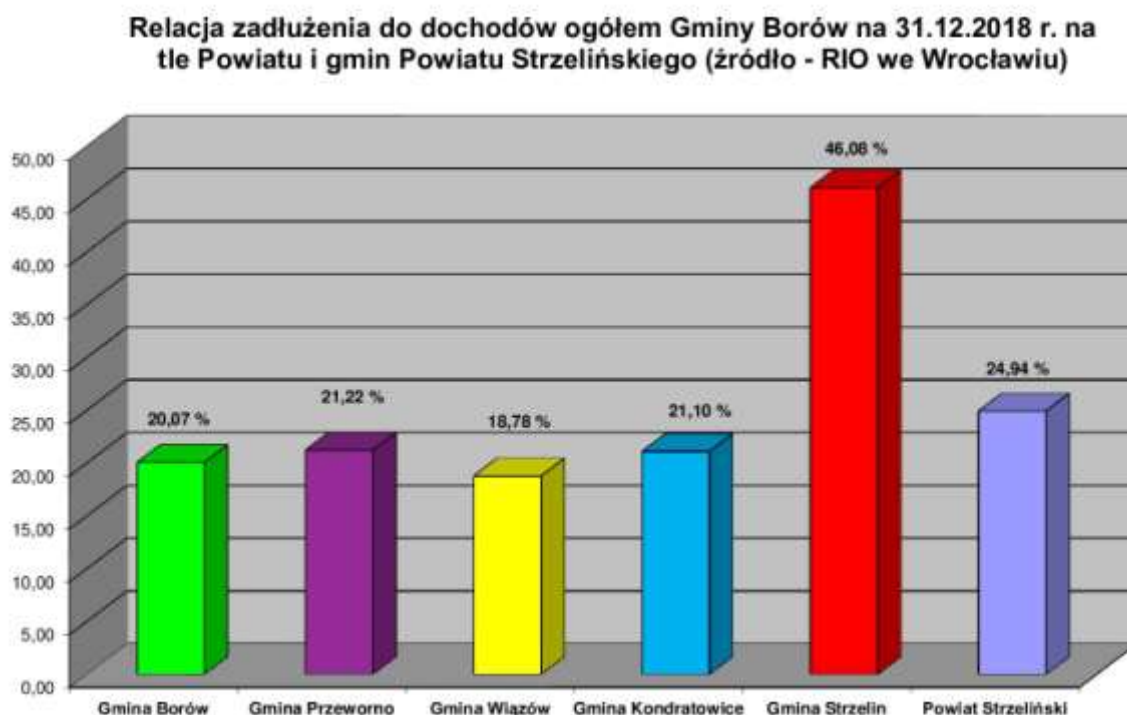
Wydatki zrealizowane przez Gminę Borów w 2018 roku w porównaniu do lat 2015-2017

W 2018 roku wypracowana została **nadwyżka operacyjna w kwocie: 1 909 992,89 zł** i była wyższa od nadwyżki operacyjnej wypracowanej w 2017 roku o 626 741, 50 zł. Wypracowana przez Gminę Borów nadwyżka operacyjna była najwyższa spośród gmin wiejskich Powiatu Strzelińskiego, co przedstawia poniższy wykres.

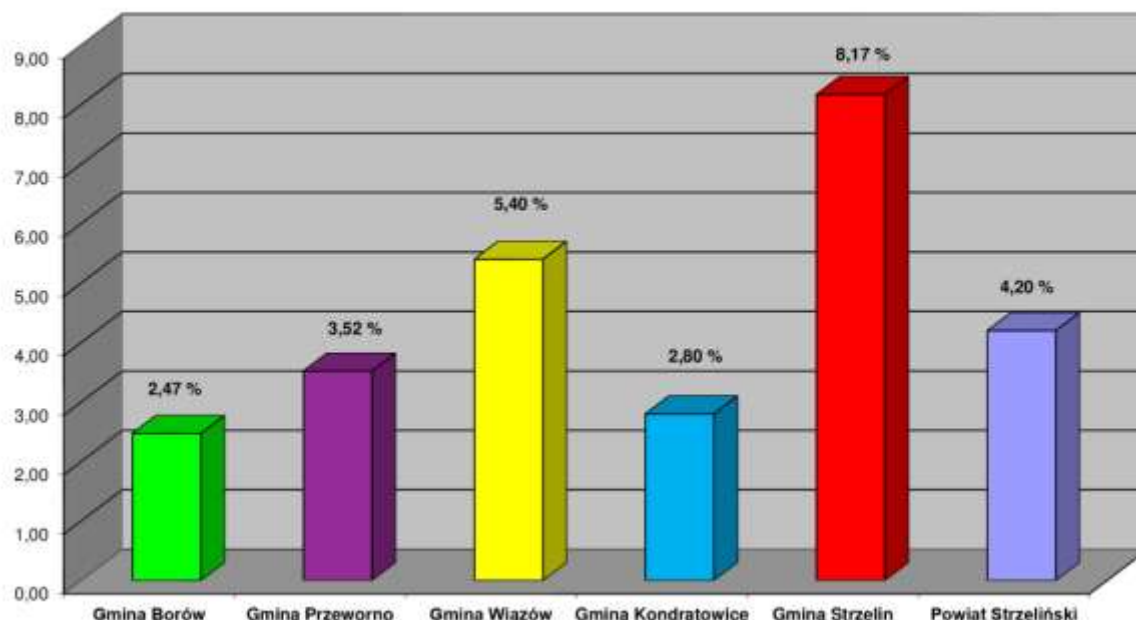

Zobowiązania Gminy na dzień 31.12.2018 r. z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów wynosiły 5 110 565,40 zł, co oznacza, że relacja zadłużenia z wymienionego tytułu do dochodów wykonanych wyniosła 20,07 % i była najniższa spośród wszystkich gmin wiejskich Powiatu Strzelińskiego, co przedstawia poniższy wykres.

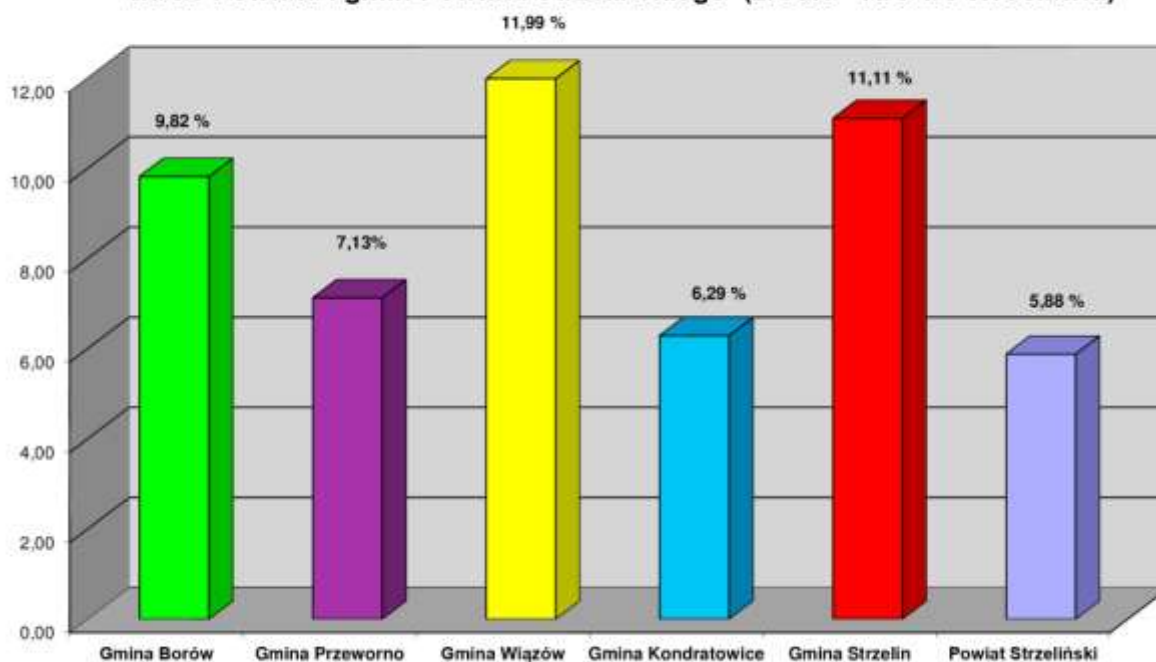
Relacja obsługi długu do dochodów ogółem na dzień 31 grudnia 2018 roku była natomiast najniższa spośród wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z terenu Powiatu Strzelińskiego i wyniosła 2,47 %, co przedstawia poniższy wykres.

Relacja obsługi długu do dochodów ogółem w Gminie Borów na 31.12.2018 r. na tle Powiatu i gmin Powiatu Strzelińskiego (źródło - RIO we Wrocławiu)

Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań dla Gminy Borów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił 9,82 % i był najwyższy spośród gmin wiejskich z terenu Powiatu Strzelińskiego, co przedstawia poniższy wykres.

Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań Gminy Borów na 31.12.2018 r. na tle Powiatu i gmin Powiatu Strzelińskiego (źródło - RIO we Wrocławiu)

III. Realizacja polityk, programów i strategii

Gmina Borów w 2018 roku nie posiadała strategii rozwoju w formie jednolitego dokumentu. Z uwagi na zbliżający się kolejny okres programowania w Unii Europejskiej oraz konieczność dostosowania się do aktualnych potrzeb i możliwości inwestycyjnych w kolejnych latach, planowane jest opracowanie strategii rozwoju.

Identyfikacja i realizacja celów strategicznych oraz wdrażanie przedsięwzięć wieloletnich w 2018 r. odbywało się w oparciu o następujące dokumenty:

- budżet gminy Borów, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Borów,
- Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Borów na lata 2016-2025,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borów na lata 2014-2018,
- sołeckie strategie rozwoju,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Borów,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy borów na lata 2013-2032,
- Program współpracy Gminy Borów z organizacjami pozarządowymi.

1. Przyjęte do realizacji przez Gminę Borów programy wieloletnie określone zostały w załączniku nr 2 do uchwały Rady Gminy Borów w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Borów. W ramach wydatków wieloletnich na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi w udziale środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przyjęto do realizacji:

- Przedsięwzięcie pn.: „Dziś przygotowuję się do jutra - wsparcie uczniów i uczennic w Gminie Borów”, współfinansowane środkami Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014 - 2020. Przedsięwzięcie realizowane jest we wszystkich publicznych placówkach oświatowych na terenie Gminy Borów, a jego koordynatorem jest Urząd Gminy Borów. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2018 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środka w wysokości 86.656,55 zł. Zaplanowane na 2018 rok środki zostały wykorzystane w kwocie 11.838,03 zł. W 2018 roku przedsięwzięcie było w początkowej fazie realizacji, a główne wydatki zostaną poniesione przez Gminę w 2019 roku (685.339,01 zł). Zakończenie realizacji projektu planowane jest na 2020 rok (planowane wydatki w tym roku wyniosą 154.350,00 zł).

2. W ramach wydatków wieloletnich finansowanych ze środków budżetu Gminy przyjęto do realizacji:

- Przedsięwzięcie pn.: „Dofinansowanie wymiany kotłów na źródła ciepła przyjazne środowisku”. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2018 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środka w wysokości 29.000,00 zł. Zaplanowane na 2018 rok środki zostały wykorzystane w kwocie 28.750,00 zł. Przedsięwzięcie jest w trakcie realizacji. Na 2019

rok na jego dalszą realizację zaplanowano środki w wysokości 100.000,00 zł. Przedsięwzięcie jest również realizacją Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Borów.

- Przedsięwzięcie pn.: „Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Borowie”. W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Borów zaplanowano na 2018 rok na realizację wymienionego zadania wieloletniego środki w wysokości 143.500,00 zł. Zaplanowane na 2018 rok środki zostały wykorzystane w 100 %. Przedsięwzięcie jest realizowane przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Borowie, a jego wykonywanie jest w toku. Na 2019 rok na dalszą realizację zadania zaplanowano środki w wysokości 146.500,00 zł.

3. W ramach Lokalnego Program Rewitalizacji Gminy Borów na lata 2016-2025 w 2018 roku zrealizowano:

- „Budowę placu zabaw z siłownią zewnętrzną w miejscowości Borek Strzeliński” na kwotę 213 000,00 zł ze środków własnych;
- "Przebudowę wielofunkcyjnego boiska sportowego w miejscowości Borek Strzeliński" o wartości 98 400,00 zł dofinansowanie z budżetu województwa dolnośląskiego: 25 000,00 zł;
- Prace remontowe i restauratorsko- konserwatorskie wnętrza kościoła Parafialnego pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny i św. Wolfganga w Borowie-wykonanie sztukaterii na ścianie wschodniej oraz wybranych detali wystroju sztukatorskiego na sklepieniu w kaplicy świętego Józefa. Dotacja z budżetu gminy Borów 20 tys. wartość projektu 54 392,00 zł;
- Prace remontowe i restauratorsko-konserwatorskie Kościoła Parafialnego p.w. Św. Wawrzyńca i Św. Antoniego w Borku Strzelińskim –renowacja muru otaczającego kościół;
- projekt Akademia umiejętności. Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego – Warsztaty umiejętności miękkich aktywizujące społecznie wybrane grupy. Projekt E-senior kurs komputerowy dla mieszkańców w wieku 65+ w ramach *Programu rozwoju kompetencji cyfrowych mieszkańców województwa dolnośląskiego zagrożonych wykluczeniem cyfrowym z zastosowaniem działań szkoleniowych i animacyjnych w środowisku lokalnym*. Zrealizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Borowie;
- cykl warsztatów i wykładów na temat wychowania metod i problemów wychowawczych, świadomości wychowawczej rodziców i opiekunów, form pomocowych i interwencyjnych – Warsztaty edukacji ekonomicznej, nauka tworzenia, realizacji i kontroli realizacji wszystkich finansowych i rzeczowych dochodów rodziny w tym darów żywnościowych, GOPS Borów, *PROJEKT WPISUJE SIĘ RÓWNIEŻ W REALIZACJĘ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BORÓW NA LATA 2014-2018*;
- Seminarium prozdrowotne – propagowanie zdrowego stylu życia (zajęcia z dietetykiem, aktywne formy spędzania wolnego czasu, profilaktyka zdrowotna przez projekt Edukacja żywieniowa, szkolenie z dietetykiem, wskazywanie aspektów zdrowego odżywiania –udział 31 osób. Współpraca

w ramach GOPS-u w Borowie i Bankiem Gospodarstwa Żywności we Wrocławiu, *PROJEKT WPISUJE SIĘ RÓWNIEŻ W REALIZACJĘ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BORÓW NA LATA 2014-2018;*

- Wychowanie i edukacja dla pokoleń – Międzykulturowe warsztaty kulinarne i suplementacyjne - wspólna degustacja: w ramach projektu integracyjnego zrealizowano cykl pn. „*To co mam i co z tym zrobić*” ukierunkowany na oddziaływanie na osoby dorosłe w rzeczonych rodzinach dysfunkcyjnych, które brały udział w dwudniowych warsztatach kulinarnych, z których produkty przeznaczono na wieczerzę wigilijną dla samotnych i ubogich, organizowaną przez GOPS, *PROJEKT WPISUJE SIĘ RÓWNIEŻ W REALIZACJĘ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BORÓW NA LATA 2014-2018;*

- Aktywizacja osób wykluczonych społecznie - Praca socjalna - podpisanie 4 kontraktów socjalnych, GOPS Borów, *PROJEKT WPISUJE SIĘ RÓWNIEŻ W REALIZACJĘ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BORÓW NA LATA 2014-2018;*

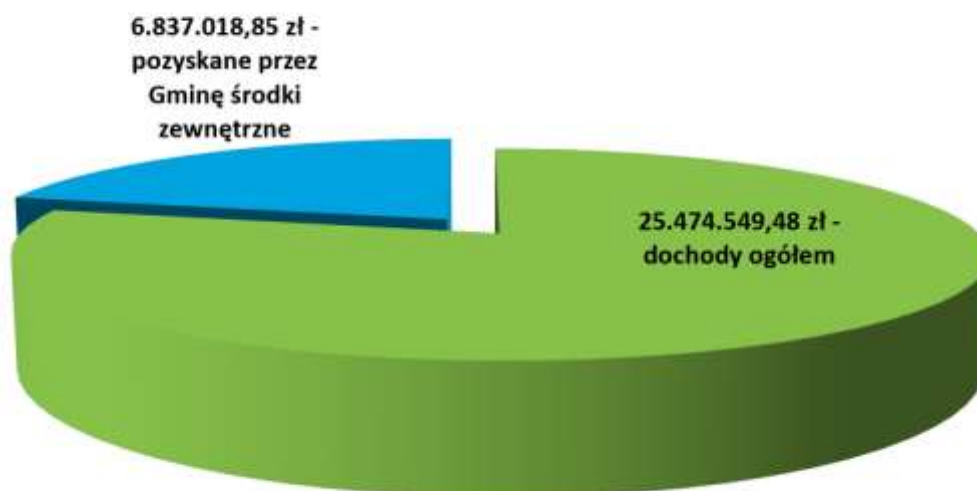
4. W ramach sołeckich strategii rozwoju zrealizowano:

- Projekt „Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Borowie” o wartości 366 893,75 zł brutto. Wysokość dofinansowania to 189 696,00 zł. Integracja mieszkańców i podniesienie jej poziomu przez modernizację pomieszczeń dla młodzieży w budynku świetlicy wiejskiej.

IV. Pozyskane środki zewnętrzne

W wyniku działań Gminy podjętych w 2018 roku Gmina pozyskała środki zewnętrzne na realizację zadań w łącznej kwocie **6 837 018,85 zł**, co stanowiło **26,84 %** wszystkich dochodów zrealizowanych przez Gminę w roku budżetowym. Udział pozyskanych przez Gminę Borów środków zewnętrznych w dochodach ogółem przedstawia poniższy wykres.

Udział pozyskanych przez Gminę Borów środków zewnętrznych w dochodach ogółem w 2018 roku

Aktywnie pozyskiwano środki zewnętrzne na realizację zadań gminy. Dzięki temu realizowano następujące projekty ze środków zewnętrznych:

1. „Dziś przygotowuję się do jutra - wsparcie uczniów i uczennic w Gminie Borów”

Wartość projektu: 926 345,56 zł

Wkład UE: 787 393,72 zł

Budżet państwa: 92 634,56 zł

Budżet Gminy Borów: 46 317,28 zł

Projekt jest dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

2. "Przebudowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w miejscowości Borek Strzeleński"

Wartość projektu: 98 400,00 zł

Dofinansowanie: 25 000,00 zł

Projekt współfinansowany z budżetu Województwa Dolnośląskiego w ramach konkursu „Odnowa Dolnośląskiej wsi”.

3. „Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Borowie”

Wartość projektu: 366 893,75 zł brutto

Wysokość dofinansowania: 189 696,00 zł

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich - EFRROW) w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

4. „Sanitacja Gminy Borów etap III – budowa kanalizacji sanitarnej w Borowie (zadanie 3B) oraz rozbudowa i przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Borku Strzeleńskim”

Całkowita wartości projektu : 13 754 896,59 zł brutto

Wysokość wydatków kwalifikowanych : 11 136 478,76 zł

Kwota dofinansowania: 74,11 % wydatków kwalifikowanych tj. 8 253 244,41 zł

Projekt współfinansowany ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 w ramach Osi Priorytetowej nr 4 „Środowisko i zasoby”, Działanie nr 4.2 „Gospodarka wodno-ściekowa,” Poddziałanie 4.2.1 „Gospodarka wodno – ściekowa – konkursy horyzontalne.

5. „Zakup wyposażenia edukacyjnego i specjalistycznego dla pracowni matematyczno-przyrodniczych i cyfrowych dla placówek oświatowych w Prusach, Wiązowie, Borowie, Strzelinie i Przewornie”.

Projekt realizowany w partnerstwie przez: Gminę Borów, Gminę Strzelin Gminę Wiązów, Gminę Przeworno oraz Gminę Kondratowice -Lider Projektu.

Całkowita wartość projektu: 1 211 725,00 PLN

Wartość projektu po stronie Gminy Borów: 242 345,00 PLN

Dofinansowanie projektu po stronie Gminy Borów: 181 542,60 PLN

Projekt współfinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś Priorytetowa „7 Infrastruktura edukacyjna”, Działanie „7.1 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną”.

6. Zwiększenie części oświatowej subwencji ogólnej z 0,4% rezerwy w roku 2018 z tytułu dofinansowania wyposażenia w pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji podstawy programowej z przedmiotów przyrodniczych w Publicznej Szkole Podstawowej w Zielenicach.

Za uzyskaną kwotę 71.640,00 zł zakupiono pomoce dydaktyczne do utworzenia nowych pracowni: fizycznej, chemicznej, geograficznej i biologicznej.

7. „Razem-kreatywnie i kulinarnie”

Całkowita wartość projektu to kwota 22 347,60 euro.

Dofinansowanie 18 995,46 euro.

Współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Glacensis w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska-Polska.

8. „Żłobek bardzo uśmiechnięty” realizowany w porozumieniu z Fundacją Edukacji Przedszkolnej dla Gminy Borów, Gminy Kondratowice i Gminy Niemcza

Całkowita wartość projektu: 2 209 208,65 zł, w tym Gmina Borów 843 785,59 zł

Kwota dofinansowania: 1 866 488,65 zł w tym dla żłobka z gminy Borów 719 767,75 zł

Gmina Borów w ramach projektu użycza Fundacji bezpłatnie lokal w Zespole Szkół Publicznych w Borowie

Dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Oś priorytetowa „8 Rynek pracy” Działania „Godzenie życia zawodowego i prywatnego”, Poddziałanie „8.4.1 Godzenie życia zawodowego i prywatnego” - konkursy horyzontalne

9.” Przebudowa drogi (ulicy Nowowiejskiej) miejscowości Borek Strzeleński”

Całkowita wartość zadania: 134 737,38 zł

Dofinansowanie z KOWR: 92 003,08 zł

10. „Zakup wyposażenia i sprzętu ratownictwa na rzecz Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Borów”

Całkowita wartość zadania: 22 957,80 zł

Dofinansowanie: 22 728,23 zł

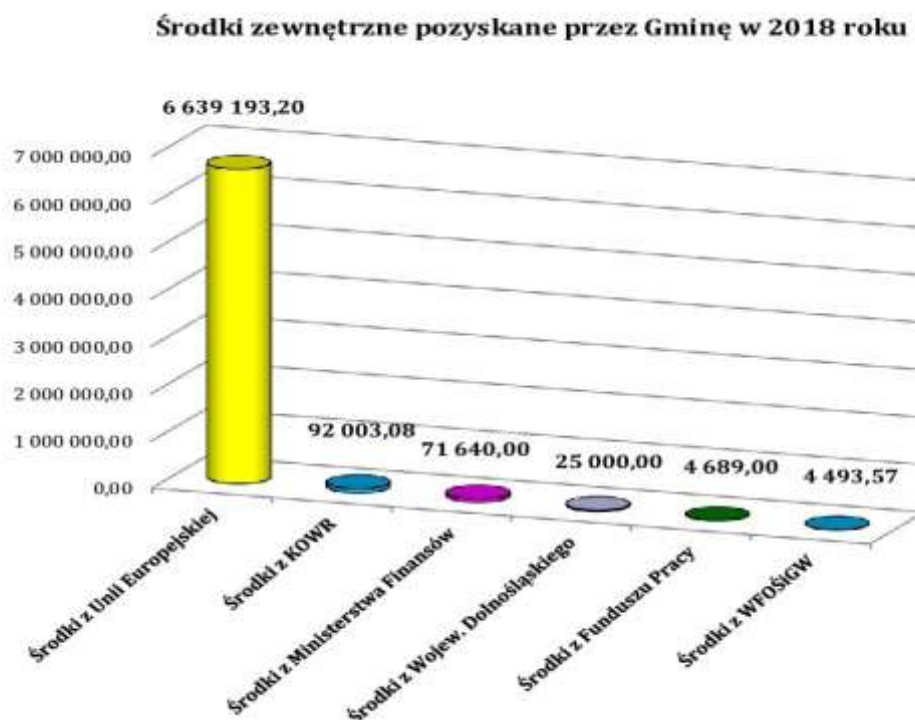
Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz pomocy postpenitencjarnej Funduszu Sprawiedliwości.

11. „Demontaż, zbieranie transport oraz unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Borów w 2018 roku”

koszt zadania: 5 286,56 zł.

dofinansowanie z WFOŚiGW we Wrocławiu: 4 493,57 zł.

Wysokość środków pozyskanych z zewnątrz wg źródeł przedstawia poniższy wykres

V. Mieszkańcy gminy

Liczba mieszkańców gminy na koniec 2018 roku wyniosła 5246 osób. W okresie od początku do końca roku zmniejszyła się o 23 osoby.

Podział mieszkańców ze względu na wiek:

-liczba kobiet w wieku przedprodukcyjnym wynosiła 345 osób, a liczba mężczyzn – 405,

-liczba kobiet w wieku produkcyjnym (15-59 lat) wynosiła 1576 osób, a liczba mężczyzn w wieku produkcyjnym (15-64) wynosiła 1862,

-liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym wynosiła 719, a liczba mężczyzn: 339.

W gminie urodziło się 47 dzieci, w tym 22 dziewczynki i 25 chłopców, a zmarło 59 osób, w tym 33 kobiety i 26 mężczyzn.

Poniżej liczba mieszkańców gminy w podziale na miejscowości:

Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców 31.12.2018
Bartoszowa	134
Boguszyce	68
Boreczek	196
Borek Strzeleński	985
Borów	814
Brzezica	142
Brzoza	87
Głownin	65
Jaksin	129
Jelenin	147
Kazimierzów	35
Kępino	122
Kojęcin	113
Kręczków	134
Kurczów	165
Ludów Śląski	417
Mańczyce	194
Michałowice	88
Opatowice	96
Piotrków Borowski	211
Rochowice	76
Siemianów	138
Stogi	101
Suchowice	98
Świnobród	74
Uniszów	29
Zielenice	388
ogółem	5246

W 2018 roku Gmina Borów należała do jednostek o najniższym wskaźniku bezrobocia na tle gmin tworzących Powiat Strzeliński. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 142 osoby, w tym 62 mężczyzn i 80 kobiet. Większość z nich to długotrwale bezrobotni, w liczbie 85 osób.

Bezrobotni wg miast i gmin na dzień 31.12.2018 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem			z ogółem: uprawnieni do zasiłku			z ogółem: długotrwale bezrobotni			z ogółem: do 30 roku życia			w tym do 25 roku życia			z ogółem: powyżej 50 roku życia		
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni
Miasto Strzeżin	405	219	186	56	36	20	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gmina Strzeżin	337	193	144	53	29	24	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
R-m miasto i gmina Strzeżin	742	412	330	109	65	44	433	245	188	150	106	44	80	52	28	237	74	163
Miasto Wążów	97	53	44	24	13	11	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gmina Wążów	157	89	68	38	19	17	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
R-m miasto i gmina Wążów	254	142	112	60	32	28	125	76	49	73	47	26	34	21	13	66	20	46
Gmina Borów	142	80	62	28	17	11	85	51	34	52	38	14	26	17	9	30	16	20
Gmina Kondratowice	203	109	94	32	17	15	107	67	40	44	23	42	22	14	42	61	19	42
Gmina Przeworno	197	110	87	39	20	19	108	72	36	49	39	42	28	20	42	65	16	49
Ogółem	1638	863	685	268	161	117	868	511	347	368	263	115	190	124	66	459	139	320

VI. Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonowały 2 niepubliczne podmioty udzielające świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, stomatologii i pielęgniarstwa szkolnej w oparciu o kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia tj.:

- Praktyka Lekarza Rodzinnego Jolanta Ceglarska w Borowie - ilość pacjentów 2412,
- Renmed Sp. z o. o. w Borku Strzelińskim- ilość pacjentów 2183.

Pomioty te prowadzą działalność leczniczą w budynkach będących własnością gminy, w oparciu o umowy najmu zawarte do 2026 roku.

W ramach zadań z ochrony zdrowia gmina realizowała 2 programy badań profilaktycznych w oparciu o współpracę z podmiotami zewnętrznymi realizującymi bezpłatne badania mammograficzne oraz badania słuchu.

Na dzień 1 stycznia 2018 r. 9 podmiotów posiadało zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych, a na dzień 31 grudnia 2018 r. – 11 podmiotów. Wydano również 3 zezwolenia jednorazowe.

Z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu, w 2018 r. Gmina uzyskała wpływy w wysokości 52 768,17 zł. Natomiast wydatkowała 49 181,19 zł na sfinansowane zadań z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

Gminna komisja rozwiązywania problemów alkoholowych zajmowała się 19 osobami nadużywającymi alkoholu. Do leczenia odwykowego zakwalifikowano 8 osób, w tym 6 osób do leczenia w warunkach Poradni Terapii Uzależnień i 2 osoby zakwalifikowano do leczenia stacjonarnego. W spotkaniach grupy wsparcia AA, uczestniczyły regularnie 4 osoby.

VII. Pomoc społeczna

Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz zadania własne realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borowie.

Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej polegała w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Pomocy społecznej udzielano osobom i rodzinom, które znajdują się w ciężkich sytuacjach życiowych.

W roku 2018 wydano 9 Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny.

Realizowano również zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach procedury „Niebieskiej Karty”. Przemocą w rodzinie na terenie gminy zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W roku 2018 wpłynęło 10 Niebieskich Kart.

Kolejną formą wsparcia rodzin/osób pozostających w trudnej sytuacji jest współpraca z Bankiem Żywności. W roku 2018 wsparciem w tym zakresie objętych było 200 osób. Wydano potrzebującym ponad 13 ton żywności.

Realizowano również projekty socjalne. Kontynuowano, rozpoczęty wcześniej cykl projektów i wydarzeń, przeznaczonych dla rodzin dysfunkcyjnych tj. „Poznajmy się”, „To co mam i co z tym zrobić” , wyjazdy kolonijne (finansowane przez fundację EXIT), pikniki, spotkania integracyjne, warsztaty kulinarne, wieczerzę wigilijną dla samotnych i ubogich. Odbył się finał cyklu projektu zatytułowany „Kolorowe babeczki”.

Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2018 r. były 233 osoby.

Na 1 stycznia 2018 r. 126 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne na dzieci, a na dzień 31 grudnia 2018 r. 116 rodzin. Liczba dzieci, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny, wynosiła na początek roku 216, a na koniec roku 227.

Na początek roku 304 rodziny pobierały świadczenie wychowawcze (tzw. 500+), a na koniec 2018 r. 293– rodziny.

VIII. Infrastruktura

Wartość majątku trwałego Gminy Borów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiła 59.430.062,67 zł, z tego:

- 469 964,04 zł - to kwota stanowiąca wartość niematerialnego i prawne,
- 3 270 619,76 zł - to wartość gruntów stanowiących własność Gminy,
- 49 903 473,37 zł -to wartość budynków, lokali i obiektów inżynierii lądowej i wodnej stanowiącej własność Gminy,
- 3 058 492,68 zł - to wartość urządzeń technicznych i maszyn stanowiących własność Gminy,
- 836 609,97 zł - to wartość środków transportu stanowiących własność Gminy,
- 1 269 668,24 zł - to wartość pozostałych środków trwałych,
- 621 234,61 zł - to wartość środków trwałych w budowie.

Gmina posiada 38,252 km publicznych dróg gminnych w tym:

- o nawierzchni twardej - ulepszonej (bitumiczna, betonowa, kostka) – 14,082 km,
- o nawierzchni twardej - nieulepszonej (brukowiec, tłuczeń) – 1,0 km,
- o nawierzchni gruntowej (grunt naturalny, żwir) – 23,17 km.

W 2018 roku wykonywano systematyczne naprawy i remonty tych dróg. Kompleksowo przebudowano drogę w Borku Strzelińskim- ul. Nowowiejską.

Infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna była rozbudowywana i modernizowana, przez Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Borowie. Jednostka ta zajmuje się również bieżącym utrzymaniem tej infrastruktury.

Długość sieci wodociągowej na początek 2018 r. wynosiła 81,7 km, a na koniec 82,1 km. W przypadku sieci kanalizacyjnej dane przedstawiają się następująco: 27,1 km na początku roku oraz 35,4 km na koniec roku. Wszystkie miejscowości w gminie są zwodociągowane. Natomiast do sieci kanalizacyjnej dostęp posiada: Borów, Borek Strzeliński, Boreczek, Kojęcín, Jelenin i Ludów Śląski.

Liczba odbiorców wody dostarczanej poprzez sieć wodociągową wyniosła 5025 na początku roku i 5060 na koniec 2018 roku.

Na terenie gminy funkcjonowały 3 stacje uzdatniania wody tj.: w Jaksinie, Borowie, Zielenicach i jedna oczyszczalnia ścieków w Borku Strzelińskim- przebudowana i zmodernizowana w 2018 roku, należąca do najnowocześniejszych w województwie dolnośląskim.

W 2018 roku sprzedano 161 171,61m³ wody.

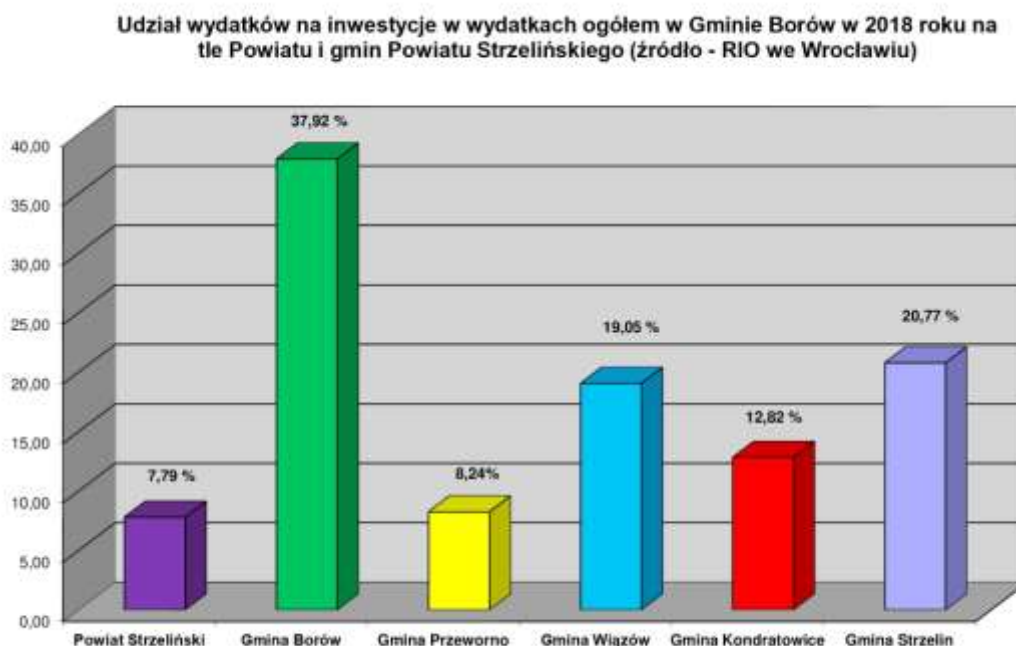
Na terenie gminy zlokalizowany jest jeden cmentarz komunalny w Zielenicach.

Gmina posiada 19 placów zabaw. Place zabaw są na bieżąco konserwowane. W miarę posiadanych środków finansowych wymieniane są też urządzenia zabawowe.

Gmina posiada 17 świetlic wiejskich. 14 to obiekty wolnostojące, natomiast 3 to części budynków mieszkalnych. W 2018 roku kompleksowo zmodernizowano obiekt świetlicy wiejskiej w Borowie. W miarę posiadanych środków finansowych przeprowadzano również remonty w części pozostałych świetlic.

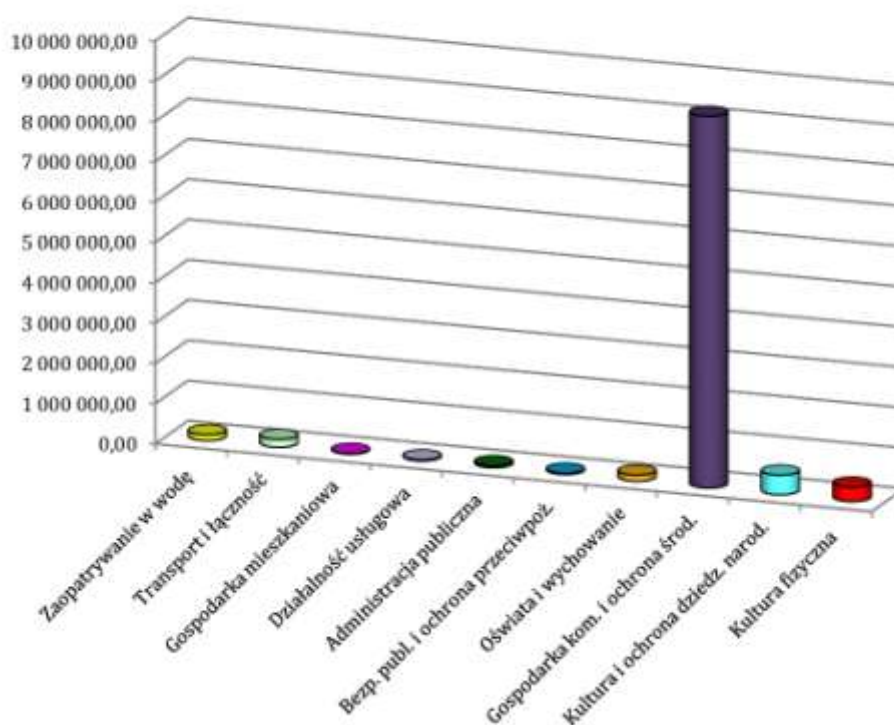
IX. Działalność inwestycyjna

W 2018 roku Gmina wydała na inwestycje **10 670 102,51 zł**, co stanowiło aż **37,92 %** ogólnej kwoty wydatków Gminy w wymienionym okresie sprawozdawczym. Uzyskane przez Gminę dofinansowanie zewnętrzne na inwestycje i zakupy inwestycyjne wyniosło aż **6 047 277,07 zł**. Udział wydatków na inwestycje w wydatkach ogółem oraz na tle Powiatu i gmin Powiatu Strzelińskiego przedstawia poniższy wykres.

Wykonanie wydatków majątkowych według działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższy wykres.

Wykonanie wydatków majątkowych według działów klasyfikacji budżetowej

Wykaz realizowanych inwestycji:

L.p.	Nazwa zadania	Plan na 2018 rok	Wykonanie	Stopień realizacji (w %)
1.	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Borowie	143.500,00	143.500,00	100,00
2.	Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych	75.000,00	40.270,95	53,69
3.	Wykonanie dokumentacji projektowej dla modernizacji, przebudowy i budowy dróg gminnych	25.000,00	17.360,00	69,44
4.	Przebudowa drogi (ul. Nowowiejskiej) w miejscowości Borek Strzeliński	134.737,38	134.352,90	99,71
5.	Dostawa i montaż wiat przystankowych na terenie Gminy Borów - Michałowice	7.000,00	6.548,52	93,55

6.	Modernizacja mieszkania komunalnego w Mańczycach	8.000,00	7.884,00	98,55
7.	Zakup gruntów pod drogi Jaksin/Kurczów/Piotrków Borowski/Borek Strzeliński	10.000,00	8.140,30	81,40
8.	Opracowania w zakresie planowania przestrzennego – MPZP Stogi/Brzoza/Kręczków/Jaksin/Ludów Śląski	25.000,00	24.924,33	99,70
9.	Zakup i montaż stacji bazowej selektywnego alarmowania - Borów	10.270,50	10.270,50	100,00
10.	Modernizacja budynku Urzędu Gminy Borów	47.000,00	46.843,32	99,67
11.	Modernizacja budynku remizy OSP w Zielenicach	20.000,00	18.472,23	92,36
12.	Zakup sprzętu i wyposażenia dla OSP z terenu Gminy Borów	229,57	229,57	100,00
13.	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Borku Strzelińskim	120.000,00	119.925,00	99,94
14.	Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Zielenicach	30.000,00	29.999,20	99,99
15.	Sanitacja Gminy Borów etap III - budowa kanalizacji sanitarnej w Borowie (zadanie 3B) oraz rozbudowa i przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Borku Strzelińskim	9.006.422,76	9.006.422,76	100,00
16.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Borów	184.500,00	184.273,04	99,88
17.	Dofinansowanie wymiany kotłów na źródła ciepła przyjazne środowisku – 4 instalacje /Borów x 2/Kręczków/Piotrków Borowski	29.000,00	28.750,00	99,14
18.	Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Borowie	379.039,87	377.640,75	99,63
19.	Modernizacja świetlic wiejskich na terenie Gminy Borów – Opatowice/Kurczów/Kręczków	130.000,00	108.335,34	83,33
20.	Przebudowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w miejscowości Borek Strzeliński	100.000,00	98.400,00	98,40
21.	Modernizacja infrastruktury sportowej na terenie Gminy Borów – boisko Borów /Ludów Śląski	35.000,00	34.104,80	97,44
22.	Budowa placu zabaw wraz z siłownią zewnętrzną	213.000,00	213.000,00	100,00

	w miejscowości Borek Strzeliński			
23.	Modernizacja i rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej na terenie Gminy Borów / Świnobród/Głównin	13.886,22	10.455,00	75,29
RAZEM		10.746.586,30	10.670.102,51	99,29

X. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna

Gmina posiada w swoim zasobie 19 mieszkań komunalnych: 3 w Borowie, 4 w Borku Strzelińskim (w tym 2 w obiekcie ośrodka zdrowia), 5 w Boreczku, 2 w Boguszycach, 2 w Brzezicy, 2 w Mańczycach, 1 w Bartoszowie. Wszystkie mieszkania są zasiedlone. Administrowaniem mieszkań komunalnych zajmuje się Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej w Borowie.

XI. Transport

W związku z ograniczaniem połączeń autobusowych w ramach przewozów regularnych przez PKS Oława, co spowodowało wykluczenie w tym zakresie większości mieszkańców gminy, uruchomiono gminny transport publiczny.

Transport prowadzony od 1 sierpnia na jednej regularnej linii komunikacyjnej Zielenice – Boreczek PKP przez Borów, w ramach której było sześć kursów wykonywanych przez dwa pojazdy. Kursy były w miarę możliwości skomunikowane z przewozami kolejowymi, co umożliwiało dojazd zarówno do Strzelina, jak i Wrocławia. Łączna liczba osób przewiezionych od sierpnia wyniosła 4281 osób. Pod koniec roku podjęto decyzję o uruchomieniu kolejnej linii regularnej Świnobród – Boreczek PKP. W 2018 roku Gmina Borów udzieliła dotacji dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego na linii kolejowej nr 276 (Wrocław Główny- Międzyzlesie przez Boreczek) w kwocie 46 695,60 zł.

XII. Konsultacje społeczne i organizacje pozarządowe

Przeprowadzono następujące konsultacje społeczne:

- projektu uchwały w sprawie rocznego programu współpracy Gminy Borów z organizacjami pozarządowymi na rok 2019,
- projektu uchwały w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Borów odrębnie dla poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych.

W ramach otwartych konkursów ofert, skierowanych do organizacji pozarządowych, powierzono wykonanie następujących zadań publicznych:

- organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży, pochodzących z rodzin – środowisk problemowych. Zadanie to zrealizowało „Polskie Towarzystwo Krajoznawcze”. Koszt realizacji to 16 000 zł,
- organizacja zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży jako alternatywa dla zachowań ryzykownych. Zadanie to zrealizowało „Stowarzyszenie Integracja – Szkoła - Rodzina-Środowisko Lokalne”. Zorganizowano 396 godzin zajęć: sportowych, muzycznych, informatycznych, artystyczno - plastycznych, teatralnych i rytmicznych. Zajęcia odbywały się w szkołach w Borowie, Borku Strzelińskim i Zielenicach. Koszt realizacji to 9 900 zł,
- organizacja dowozu do Szkoły Specjalnej w Mikoszowie i opieki w czasie dowozu nad uczniami niepełnosprawnymi z terenu Gminy Borów w roku szkolnym 2017/2018”. Zadanie to zrealizowało „Stowarzyszenie Św. Celestyna”. Koszt zadania to 8100 zł w 2018r.,
- organizacja dowozu do Szkoły Specjalnej w Mikoszowie i opieki w czasie dowozu nad uczniami niepełnosprawnymi z terenu Gminy Borów w roku szkolnym 2018/2019”. Zadanie to zrealizowało „Stowarzyszenie Św. Celestyna”. Koszt zadania to 5400 zł w 2018r.,

Na terenie gminy działały 4 kluby sportowe w formie stowarzyszeń, które w oparciu o ustawę o sporcie otrzymały następujące dotacje:

- Klub Piłkarski 86 Borek Strzeliński –kwota dotacji to: 21 000 zł,
- Klub Piłkarski „Esthetic” Ludów Śląski- kwota dotacji to: 24 000 zł,
- Uczniowski Klub Sportowy „Lider” Borów – kwota dotacji to: 32 000 zł,
- Uczniowski - Klub Sportowy „VIVAT” Borek Strzeliński –kwota dotacji to: 1000 zł,

XIII. Edukacja i opieka nad dziećmi do lat 3.

Gmina Borów jest organem prowadzącym dla następujących szkół:

- Zespołu Szkół Publicznych w Borowie, w którym funkcjonowały: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum Publiczne, Przedszkole Publiczne w Borowie,
- Publicznej Szkoły Podstawowej w Borku Strzelińskim,
- Publicznej Szkoły Podstawowej w Zielenicach.

W w/w placówkach w roku szkolnym zatrudnionych było:

- 67 nauczycieli (54 nauczycieli na pełny etat i 13 w niepełnym wymiarze etatu) w tym 24 nauczycieli dyplomowanych, 26 mianowanych, 11 kontraktowych, 5 stażystów i 1 nauczyciel bez stopnia awansu zawodowego,
- 6 pracowników administracji,
- 16,5 etatu pracowników obsługi ,

W roku szkolnym kończącym się w 2018 uczęszczało do szkół i przedszkoli łącznie 558 uczniów, w tym 476 do szkół podstawowych i do gimnazjum, natomiast 82 do przedszkola publicznego .

Oprócz obowiązkowych zajęć dydaktycznych wynikających z ramowych planów nauczania

przeznaczono dodatkowe środki budżetowe na realizację następujących zajęć: rewalidacyjnych, korekcyjno – kompensacyjnych, dydaktyczno – wyrównawczych oraz pozalekcyjnych (przedmiotowych kół zainteresowań, sportowych, artystycznych, logopedycznych).

Dowożono wszystkich zainteresowanych uczniów bez względu na odległość miejsca zamieszkania od szkoły oraz organizowano i finansowano dowóz dla 11 uczniów niepełnosprawnych do szkół specjalnych.

Organ prowadzący przeprowadził trzy postępowania egzaminacyjne związane z nadaniem stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego oraz jedną procedurę oceny pracy dyrektora szkoły w Borowie.

Na bieżąco i terminowo wykonywano sprawozdania w zakresie Systemu Informacji Oświatowej, wykonania wydatków i dochodów oraz rozliczenia dotacji przeznaczonych na:

- pokrycie kosztów udzielenia pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym,
- dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników,
- wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjum w podręczniki do zajęć,
- dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego,
- realizację rządowego programu rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów- „Aktywna Tablica”.

Przeprowadzono prace remontowe w Publicznej Szkole Podstawowej w Zielenicach na kwotę 29 999,20 zł oraz w Publicznej Szkole Podstawowej w Borku Strzelińskim na kwotę 119 925,00 zł. Ze środków budżetowych wyposażano wszystkie szkoły w pomoce dydaktyczne.

Przeprowadzono dwa konkursy na dyrektora szkoły. Powierzono stanowiska dyrektorom następujących szkół:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Zielenicach- Pani Małgorzacie Jasiak,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Borku Strzelińskim- Pani Dorocie Kawałko –Wrona.

Prowadzono ewidencję dzieci zameldowanych na terenie Gminy Borów a uczęszczających do publicznych i niepublicznych przedszkoli poza gminą. W związku z powyższym wypłacono na rzecz innych jednostek samorządu terytorialnego kwotę 60 764,90 zł jako refundację kosztów uczęszczania dzieci, mieszkających na terenie gminy do przedszkoli zlokalizowanych na terenie innych gmin.

Prowadzono ewidencję dzieci zamieszkujących poza Gminą Borów i uczęszczających do przedszkoli na terenie gminy (zarówno publicznego jak i niepublicznego). Z tego tytułu do budżetu gminy wpłynęła kwota 6 647,33 zł.

Ponadto z inicjatywy organu prowadzącego:

- organizowano plan doskonalenia zawodowego dla nauczycieli z wszystkich szkół na terenie Gminy Borów,
- przyznano uczniom gimnazjum stypendia za wybitne osiągnięcia w nauce 9 osób,

- dofinansowano konkursy przedmiotowe i inne odbywające się w szkołach.

W 2018 r. z uwagi na reformę edukacji nie odbywał się sprawdzian na zakończenie szkoły podstawowej. Odbył się natomiast egzamin gimnazjalny w Gimnazjum Publicznym w Borowie. Gimnazjaliści osiągnęli bardzo dobre wyniki, szczególnie w części humanistycznej i matematycznej. Wyniki gimnazjalistów na tle średniej powiatowej i wojewódzkiej przedstawia poniższa tabela.

	hum.		Mat- przyr.		j. obce (ang.)		j. obce (niem.)	
szkoła	polski	Hist i wos	Matem.	przedmioty przyrodnicze	Podstaw.	Rozszerz	Podstaw.	Rozszerz.
Borów	70,5	58,9	52,7	57,5	63,8	41,4	0	0
powiat strzeliński	65,3	56,4	45,9	52,4	65,0	47,6	52,7	34,3
województwo dolnośląskie	67,1	57,8	50,5	55,1	68,7	53,2	52,5	36,6

Najważniejsze działania prowadzone w szkołach w 2018 roku:

✓ Zespół Szkół Publicznych w Borowie:

- złożenie wniosku Erasmus w ramach sektora Edukacja szkolna Akcja 1 Mobilność kadry edukacji szkolnej w roku 2018 Tytuł: *Znajdź w sobie siłę aby być źródłem inspiracji*,
- VI edycja Biegu Tropem Wilczym – organizacja biegu,
- Ekomisja - zajęcia edukacyjne wprowadzające do zagadnień małej ekologii dla dzieci i młodzieży Aglomeracji Wrocławskiej",
- spotkanie z Kuratorem Oświaty na temat „Dobry dyrektor szkoły, czyli kto?”,
- światłowod w szkole – udział w projektowaniu przyłącza,
- koncert rekrutacyjny szkoły muzycznej ze Strzelina,
- lekcja marszałkowska,
- uroczystości Święta Flagi – 2 maja. Uroczyste wywieszenie flagi oraz krótki występ dzieci z Przedszkola,
- Pola Nadziei kwiecień/maj – występy Przedszkole,
- konkurs historyczny powiatowy pod patronatem Wójta Gminy Borów,
- realizacja programu owoce w szkole,
- „My Pierwsza Brygada” koncert z udziałem Dolnośląskiego Kuratora Oświaty,
- uczniowie klasy 6 i 7b wzięli udział w powiatowym etapie konkursu zDolny Ślązaczek z matematyki, uczennica klasy IIIa wzięła udział w powiatowym etapie konkursu zDolny Ślázak z j. angielskiego, niemieckiego i przyrodniczego, uczeń klasy III b uczestniczył w powiatowym etapie konkursu zDolny Ślázak z bliku matematyczno-fizycznego, uczennica klasy 7b wzięła udział w powiatowym etapie konkursu zDolny Ślázaczek z j. angielskiego,

- uczennica klasy IIIb zakwalifikowała się do etapu wojewódzkiego dyktanda niepodległościowego,
- Realizacja projektu „Dziś przygotowuję się do jutra”, którego celem jest wsparcie uczniów i uczennic w Gminie Borów w zakresie wzrostu kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności na rynku pracy.

✓ **Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Zielenicach**

- wygrana w ogólnopolskim konkursie dla nauczycieli organizowanym przez MEN „Nauczyciel Innowator” innowacyjne prowadzenie lekcji przy użyciu różnych technik informacyjnych, I miejsce w województwie dolnośląskim,
- Udział w programie „Aktywna tablica” i wzbogacenie szkoły w sprzęt nowej technologii – monitory interaktywne,
- Literacki konkurs dla uczniów „W kilku strofach o...Przyjaźni” edycja dolnośląska dla mieszkańców Dolnego Śląska - uczeń napisał wiersz i zajął I miejsce,
- Uczniowie reprezentują również szkołę na zewnątrz biorąc udział w konkursach gminnych powiatowych , wojewódzkich i ogólnopolskich, m.in.: Konkurs turystyczno-krajoznawczy o Ziemi Strzebińskiej (III m-ce w kategorii drużynowej, klasy IV-VI, powiatowy), Konkurs OTWP pożarniczy „Młodzież zapobiega pożarom” II m-ce indywidualnie w powiecie, Powiatowy Konkurs Matematyczny II i III m-ce w różnych kategoriach, „zDolny Ślązaczek” czwórka uczniów zakwalifikowała się do etapu powiatowego (Jest to prestiżowy konkurs wojewódzki dla uczniów klas IV-VIII SP, realizowany w ramach Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień. Laureaci są zwolnieni ze sprawdzianu ósmoklasisty i otrzymują z niego maksymalną liczbę punktów), Turniej piłki nożnej - z podwórka na stadiony „ O Puchar Tymbarku” I miejsce w powiecie,
- W związku z obchodami 100 Rocznicy Odzyskania Niepodległości – Rok dla Niepodległej:
 - Udział uczniów w nagraniu płyty z pieśniami patriotycznymi,
 - Dystrybucja płyt i flag dla mieszkańców gminy Borów,
 - Wspólne śpiewanie pieśni z Dolnośląskim Kuratorem Oświaty,
 - Konkurs Poezji Patriotycznej,
 - Konkurs plastyczny „Wizerunek Orła Białego”,
 - Rekord dla Niepodległej MEN – wspólne odśpiewanie hymnu 9 listopada o godz. 11.00, nagranie i umieszczenie w internecie,
 - Przygotowanie spektakli słowno-muzycznych :Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”, Rocznica Konstytucji 3Maja, Rocznica wybuchu II Wojny Światowej, 11 Listopada.

- ✓ **Publiczna Szkoła Podstawowej im. Wincentego Witosa w Borku Strzelińskim:**
- modernizacja budynku szkoły- utworzenie jadalni, przekształcenie szatni przy sali gimnastycznej, adaptacja pomieszczenia na bibliotekę szkolną,
 - modernizacja schodów wejściowych i ogrodzenia, wycinka drzew przed szkołą,
 - zaangażowanie w obchody 100- rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości:
 - bicie rekordu guinnessa w śpiewaniu hymnu Polski,
 - wycieczka śladami Wincentego Witosa- Kraków, Wierzchosławice, Rudka, nawiązanie kontaktu ze Szkołą Podstawową im. W. Witosa w Rudce, odwiedzenie Muzeum Wincentego Witosa w Wierzchosławicach, złożenie zniczy i kwiatów na grobie Wincentego Witosa w Wierzchosławicach,
 - organizacja wieczornicy dla środowiska lokalnego z okazji 100- rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości,
 - udział w koncercie patriotycznym z Dolnośląskim Kuratorem Oświaty,
 - Konkurs plastyczny **“Kilometrowy komiks”** na 100-lecie odzyskania niepodległości rozstrzygnięty! Kilkadziesiąt wydarzeń z ostatnich 100 lat polskiej historii zostało pokazanych za pomocą różnorodnych form plastycznych. Spośród ponad 800 prac wyłoniono najlepszych. 2 laureatów,
 - prężnie działający wolontariat- zwłaszcza odwiedziny i pomoc osobom starszym i samotnym, akcje charytatywne itp.,
 - kiermasz prac bożonarodzeniowych i jasełka dla środowiska lokalnego,
 - Obchody Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej w Węgrach- udział pocztu sztandarowego i delegacji uczniów i nauczycieli,
 - **odznaczenia** pamiątkowym medalem z okazji 75 - lecia powstania Batalionów Chłopskich.

Opieka nad dziećmi do lat 3.

Z dniem 1 września 2018 roku w budynku Zespołu Szkół Publicznych w Borowie został uruchomiony żłobek. Żłobek jest prowadzony przez Fundację Edukacji Przedszkolnej, we współpracy z gminą. Gmina użycza bezpłatnie pomieszczenia w Zespole na potrzeby żłobka. Fundacja pokrywa koszty mediów i opłatę za wywóz śmieci. Do żłobka uczęszcza 24 dzieci. Rodzice nie ponoszą odpłatności za opiekę nad dziećmi. Zgodnie z zasadami rekrutacji pierwszeństwo przyjęcia do tej placówki mają dzieci rodziców powracających do pracy zawodowej.

XIV. Działalność kulturalna

W gminie funkcjonowała jedna instytucja kultury tj. Gminna Biblioteka Publiczna w Borowie, która posiada swoje placówki w Borowie, Borku Strzelińskim, Zielenicach i Ludowie Śląskim. Biblioteki w Borku Strzelińskim i Zielenicach pełnią funkcję bibliotek publiczno-szkolnych. Przy tej instytucji działają: zespół ludowy „Ślężanki” oraz gminny chór „Veni Lumen”.

Zorganizowano 132 imprezy kulturalne, w których wzięło udział 6710 osób, dla 396 uczniów przeprowadzono szkolenia biblioteczne, a dla 2471 osób zorganizowano zajęcia edukacyjne i komputerowe.

Do najważniejszych imprez i wydarzeń kulturalnych zorganizowanych w roku 2018 należały:

1. VI Regionalny Konkurs Kolęd i Pastorałek,
2. Koncert kolęd i Pastorałek,
3. IV Gminne Dyktando,
4. Rozstrzygnięcie konkursu na „Najlepszego czytelnika 2017 roku”,
5. Uroczysta akademicka z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych,
6. Dzień Bezpiecznego Internetu,
7. Gminny Dzień Kobiet,
8. Akademia z okazji 3 Maja,
9. Gminny finał „Pól Nadziei”,
10. „Z książką na walizkach”,
11. „Wakacje z duchami” – noc w bibliotece,
12. Narodowe czytanie „Przedwiośnia” Stefana Żeromskiego,
13. III Gminny Dzień Ziemniaka,
14. „My Pierwsza Brygada” - wspólne śpiewanie z dolnośląskim Kuratorem Oświaty,
15. Przegląd Pieśni Patriotycznej,
16. „Koncert patriotyczny” – z okazji 100 rocznicy odzyskania niepodległości,
17. Gminny konkurs plastyczny na „Najpiękniejszą bombkę bożonarodzeniową”.

Przy bibliotekach działają Kluby 50+, Dyskusyjne Kluby Książki, Klub Filmowy, Poranek Malucha, prowadzone są zajęcia plastyczne, warsztaty sleeveface, zajęcia komputerowe. Czytelnicy mieli możliwość uczestniczenia w spotkaniach autorskich z pisarzami. Przez cały rok w bibliotekach prowadzone były dwie akcje: *Cała Polska Czyta Dzieciom* i *Bookcrossing*. We współpracy z Fundacją Partycypacji Społecznej dla 10 seniorów zorganizowano bezpłatny kurs komputerowy E-senior.

W roku 2018 do 4 bibliotek zapisało się 1067 czytelników, z czego 526 osób stanowiły osoby uczące się, 328 to osoby pracujące, a 213 osób to emeryci, renciści i bezrobotni. Łącznie wypożyczono 37 956 książek, 210 audiobooków i 2 560 gazet. Ogółem w ciągu roku biblioteki odwiedziło 46 238 osób.

Gminna Biblioteka Publiczna w Borowie w 2018 roku zajęła 13 miejsca w Polsce i 1 miejsce w Województwie Dolnośląskim w Rankingu Bibliotek organizowanym przez „Rzeczpospolitą”.

W ramach ochrony dziedzictwa kulturowego przekazano dotację z budżetu gminy na zadanie pn.: Prace remontowe i restauratorsko-konserwatorskie wnętrza kościoła Parafialnego pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny i św. Wolfganga w Borowie-wykonanie sztukaterii na ścianie

wschodniej oraz wybranych detali wystroju sztukatorskiego na sklepieniu w kaplicy świętego Józefa., wysokość dotacji - 20 000,00 zł, wartość projektu 54 392,00 zł.

XV. Przedsiębiorcy

Na podstawie danych Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej w gminie było zarejestrowanych 224 przedsiębiorców, w tym 9 podmiotów prowadziło działalność w formie spółek. W systemie CEiDG w roku 2018 Urząd Gminy jako organ rejestrowy wprowadził bądź przetworzył 160 wniosków.

XVI. Ochrona środowiska

Gmina podejmowała działania zmierzające do ochrony środowiska naturalnego. Kontynuowano działania w zakresie program usuwania azbestu. Na ten cel uzyskano dotację z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Efektem tych działań jest zebranie i utylizacja 10,20 Mg azbestu.

W ramach Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Borów, uruchomiono program udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Gminy Borów na dofinansowanie zadań służących ochronie powietrza związanych z trwałą likwidacją lokalnych źródeł ciepła zasilanych paliwami stałymi lub biomasą i wymianą na źródła ciepła przyjazne środowisku.

W czasie trwania pierwszej edycji programu wpłynęły 4 wnioski o udzielenie dotacji. Zawarto 4 umowy na łączną kwotę 28 750, 00 zł - środki własne. W kolejnej edycji do końca listopada złożono 17 wniosków.

Zadania gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi są przekazane do Związku Międzygminnego Ślęza – Oława, którego członkiem jest gmina. Związek organizuje i nadzoruje te zadania na terenie gmin: Borów, Ciepłowody, Czernica, Domaniów, Miasto Oława, Przeworno, Siechnice, Żórawina.

W ramach ponoszonej opłaty przez mieszkańców lub właścicieli nieruchomości/użytkowników nieruchomości zabierane są odpady w formie niesegregowanej lub segregowanej. Segregacja polega na wyodrębnieniu pięciu frakcji tj.:

- papieru – odbierana raz w miesiącu,
- szkła - odbierana raz w miesiącu,
- metali i tworzyw sztucznych – odbierana raz na dwa tygodnie,
- odpady ulegające biodegradacji – w miesiącach kwiecień –październik –raz na tydzień, a w miesiącach listopad – marzec – 2 razy w miesiącu,
- zmieszane resztkowe - odbierana raz na dwa tygodnie.

Odpady niesegregowane odbierane są raz na dwa tygodnie. Raz w miesiącu funkcjonuje również mobilny punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (pszok) w Borowie. Związek zorganizował również stały pszok dla wszystkich mieszkańców w Godzikowicach. Dwa razy w roku we wszystkich miejscowościach gminy odbywa się również zbiórka objazdowa.

Ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej korzystało 2955 osób na początku roku i 3126 osób na koniec 2018 roku.

W 2018 roku zmodernizowano i rozbudowano oczyszczalnię ścieków w miejscowości Borek Strzeliński, do której podłączona jest sieć kanalizacyjna gminy. W całym roku przyjęto ścieki w ilości 50 450,18 m³.

XVII. Planowanie przestrzenne

Na początku 2018 roku miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objętych było 55% powierzchni gminy, a na koniec 59%. Uchwalono cztery miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Kręczków, Stogi, Brzoza, Ludów Śląski oraz jedną zmianę dla miejscowości Jaksin. W toku przeprowadzania procedury planistycznej było (i jest) jeszcze 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących 2100 ha gminy, z tego ok. 400 ha to zmiana obowiązujących planów.

XIX. Sprawy administracyjne i działalność uchwałodawcza

Do wszystkich jednostek organizacyjnych gminy wpłynęło 9856 szt. korespondencji, w tym 3829 dowodów księgowych, a wysłano lub doręczono 13 428 szt. korespondencji, w tym 4046 wystawionych faktur. Wydano również 5264 decyzje administracyjne. W poszczególnych jednostkach organizacyjnych wyglądało to następująco:

1. Urząd Gminy - 5189 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 1566 dowodów księgowych, 6268 szt. korespondencji wychodzącej, w tym 201 wystawionych faktur, 3992 decyzje administracyjne.
2. Gminny Zakład Gospodarki Komunalnej –882 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 556 dowodów księgowych, 4354 szt. korespondencji wychodzącej, w tym 3689 wystawionych faktur.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej –2207 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 306 dowodów księgowych, 2212 szt. korespondencji wychodzącej, 1272 decyzje administracyjne oraz 408 informacji w zakresie programu „300 +”.
4. Gminna Biblioteka Publiczna - 321 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 302 dowody księgowe, 41 szt. korespondencji wychodzącej, w tym 27 wystawionych faktur.

5. Szkoły - 1257 szt. korespondencji przychodzącej, w tym 1099 dowodów księgowych, 553 szt. korespondencji wychodzącej, w tym 129 wystawionych faktur.

Nie wydano żadnej decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, gdyż nie złożono żadnego wniosku.

Wydano 8 decyzji o warunkach zabudowy, w tym 2 decyzje dotyczące budowy domu jednorodzinnego, 1 dotyczącą rozbudowy domu jednorodzinnego, 2 decyzje dotyczące budynku mieszkalnego w zabudowie zagrodowej i 3 decyzje dotyczące budowy i rozbudowy budynków gospodarczych.

Nie wpłynęły żadne skargi w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

Mieszkańcom wydano 517 dowodów osobistych oraz 410 odpisów aktów stanu cywilnego.

Wójt Gminy Borów wydał 104 zarządzenia.

Rada Gminy Borów podjęła 71 uchwał, z czego wnioskodawcą 51 był Wójt Gminy. Wszystkie uchwały wskazujące Wójta Gminy jako organ wykonujący były/są wykonywane.

W 2018 roku do Urzędu Gminy wpłynęły 34 wnioski o udzielenie informacji publicznej, udzielono 34 odpowiedzi, w tym wydano 1 decyzję odmowną.

- ✓ Dokumentacja fotograficzna inwestycji wykonanych w 2018 roku.

1. Modernizacja Stacji uzdatniania wody w Borowie.

2. Sanitacja Gminy Borów etap III- budowa kanalizacji sanitarnej w Borowie (zadanie 3B) oraz rozbudowa i przebudowa istniejącej oczyszczalni ścieków w Borku Strzelińskim.

3. Przebudowa budynku świetlicy wiejskiej w Borowie

4. Przebudowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w miejscowości Borek Strzeleński

5. Budowa placu zabaw wraz z siłownią zewnętrzną w miejscowości Borek Strzeliński

6. Przebudowa drogi (ul. Nowowiejskiej) w miejscowości Borek Strzeliński

7. Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Borku Strzelińskim

8. Modernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Zielenicach

9. Dziś przygotowuję się do jutra - wsparcie uczniów i uczennic w Gminie Borów

